

RIBES DE FRESER CASTELL DE ST PERE

Fortificació medieval

La vila de Ribes de Freser va néixer a l'empara del castell de Sant Pere. Avui un jaciment arqueològic on es pot evocar la vida de l'edat mitjana, des de la seva fundació pels comtes de Cerdanya a l'entorn de l'any 1000 fins al seu abandonament al segle XVI. Les ruïnes del castell són un vestigi arquitectònic de l'edat mitjana, la construcció està datada cap al segle XI. A partir del seu abandonament la rodalia de la vila i el castell van estar poblats per una colònia de personatges singulars, anomenats golluts o nans a causa de les deformacions físiques que presentaven, vinculats a tota una llegenda popular.

COORDENADES GEOGRAFiques

Latitud: 42° 18' 35.28" N
Longitud: 2° 10' 18.3" E

ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Exposició Joan Triadú
Centrals hidroelèctriques
Església Santa Maria
Ermites romàniques
Fonts
Museu del cremallera

VISITES GUIADES

Contactar a l'Oficina de Turisme
www.vallderibes.cat - 972 72 77 28

RIBES DE FRESER CASTELL DE ST PERE

Fortificació medieval

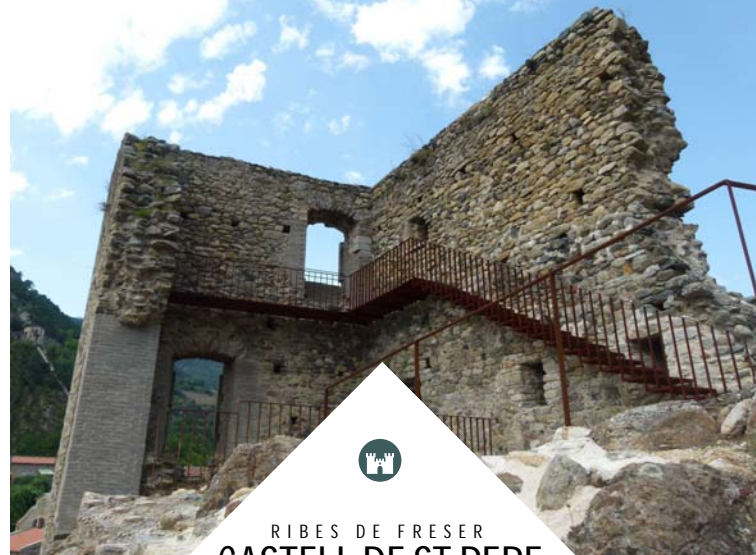
HISTÒRIA

El castell de Sant Pere és una fortalesa del segle XI, que inicialment constava només d'una petita torre on residia un castlà i la seva família. La seva funcionalitat era controlar la frontera entre el comtat de Cerdanya, al qual pertanyia Ribes, i el de Besalú. A partir de l'any 1276, la Vall de Ribes esdevingué part del regne de Mallorca, moment en què es creà una veritable xarxa defensiva a causa de la creixent conflictivitat entre les dues monarquies germanes.

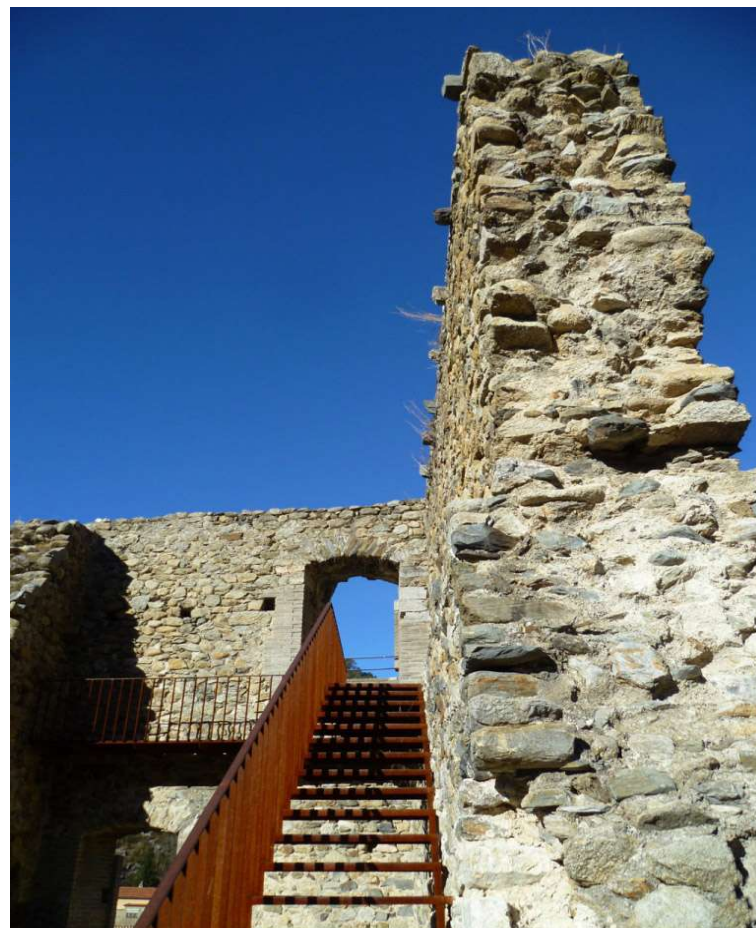
La fortalesa va patir diversos setges i incursions durant anys que la deixaren malmesa tot i que l'anaven adequant per fer front a nous atacs. El 1374 és quan el castell agafà la seva fesomia actual, amb diverses terrasses superposades; una de superior on s'alçava un gran edifici de planta rectangular –que encara es conserva parcialment– que feia les funcions de torre de l'homenatge i recinte sobirà; i dues d'inferiors, on es trobaven la capella castral –posada al descobert per les darreres intervencions arqueològiques– i d'altres dependències d'habitatge i emmagatzematge, que funcionaven com a recinte jussà. Alhora, al nord s'excavà un profund fossat que permetia millorar enormement les possibilitats defensives del conjunt en aïllar-lo de la resta del turó on es troba situat. La provisió d'aigua s'assegurava mitjançant una petita cisterna coberta amb volta de pedra, ubicada a l'angle nord-est.

Al segle XV la fortalesa va patir importants desperfectes durant els terratrèmols que afectaren Catalunya els anys 1427 i 1428. Durant la guerra del 1462-1472 trobem alguna informació escadussera que fa referència al castell i s'hi tornen a fer obres al segle XVII quan es crea la nova frontera amb la monarquia francesa, a causa de la pèrdua dels comtats del Rosselló i Cerdanya per l'anomenat Tractat dels Pirineus (1659).

La monarquia hispànica tractà de crear una nova xarxa de fortificacions basant-se en castells i fortaleses preexistents per prevenir possibles atacs mentre que els francesos varen destruir sistemàticament el castell de Sant Pere. Finalment, amb posterioritat a aquest fet, només es detecta una ocupació puntual del turó a mitjan segle XIX, quan és utilitzat com a cementiri. Entorn del castell, i molt més recent, hi ha la llegenda dels nans de Ribes.

RIBES DE FRESER
CASTELL DE ST PERE
Fortificació medieval

RESTAURACIÓ

El projecte de restauració promogut per l'Ajuntament de Ribes de Freser i la Diputació de Girona ha pretès donar valor a aquesta fortificació. L'actuació ja s'havia endegat a finals de la dècada dels vuitanta amb la consolidació dels elements encara visibles i amb una petita intervenció arqueològica.

Des del 2005 s'han realitzat diverses intervencions amb la voluntat d'assegurar la conservació del conjunt un cop excavat i facilitar-ne la visita i l'estudi. Inicialment, el projecte pretenia fer accessible el monument des de la part superior, mitjançant la construcció d'un pont metàl·lic damunt el fossat del castell, que permetés arribar a la torre d'homenatge.

Però arran de les intervencions arqueològiques realitzades que han permès entendre l'estructura i el funcionament original del conjunt, atès que es va localitzar la capella castral i l'entrada principal de la fortalesa a la banda de migdia, com era habitual en els castells medievals,

S'ha adequat un itinerari de visita, adaptat a l'orografia del monument, que tracta de mantenir al màxim possible els recorreguts originals. Per això, s'ha recuperat l'accés principal mitjançant l'obertura del mur de contenció que el cegava, amb un tall de forma atalussada i conservant les parets de tancament construïdes quan ja no funcionava com a fortalesa.

En conseqüència, s'ha hagut de tallar la penya per fer una escala (restaurant els graons originals) que segueix el camí i una rampa volada molt pròxima a terra que ressegueix les traces del que havia estat la rampa d'accés original. La resta d'accessos segueixen també les traces originals però amb elements volats per deixar-los a la vista i evidenciar així el contrast entre els elements nous i els originals de pedra.

El 2016 va finalitzar l'adequació de la capella castral i de la part nord-oest del conjunt i s'hi van col·locar els panells informatius que ajuden a fer la visita.

